

ББК 86

Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны”, 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

© Грамадскае аб'яднанне

“Таварыства беларускай мовы

імя Францішка Скарыны” 2007

© Афармленне Уладзімір Гундар

Прыісці да сваёй веры

Прэмова

Шаноўнае спадарства! Вы трымаеце ў руках кнігу баранавіцкага грэка-каталіцкага святара айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці”. Артыкулы з гэтае кнігі ўжо не так даўно друкаваліся на старонках мясцовай газеты “Тэх-рэлігія” і мелі вялікі водгук у грамадстве. Сябры і сяброўкі ўніяцкай парафіі вырашылі сабраць ў адзінае зборнік, каго напісанае настаяцелем баранавіцкага прыходу св. Мятэя і Мятэя Беларускай Грэка-Каталіцкай Царквы, надрукаваць суцэльнай кнігай.

У мінулым стагоддзі ўніяцкі святар Леў Гарошка, які ў гады Другой сусветнай вайны кіраваў у Баранавічах медычнай школай, напісаў кнігу “Навука і рэлігія”. Аўтар абвргаў савецкія тэзісы аб шкоднасці рэлігіі, нясумяшчальнасці веры ў Бога і навукі, пераканаўча даказваў, што найбольшыя вучоныя ў аграмаднай большасці былі веруючымі людзьмі. Традыцыйны архімандрыта Льва Гарошкі жывуць і працягваюцца сённяшнімі ягонымі пасяцельнікамі.

Кніга айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці” – гэта першы вопыт псіхалогічнага абагульнення рэлігійнай і палітычнай практыкі. Хацеў бы адзначыць, што гэтую тэму сучасныя навукоўцы і святары дэлікантна абыходзяць, “пераканаўча” спасылваючыся, што сапраўдная рэлігія па-за палітыкай. Пэўна яно так і ёсць у дэмакратычным грамадстве, але не ў нас. Трэба прызнаць мужнасць уніяцкага святара, які ў сваіх разважаннях пра Бога і існасць спалучае рэлігію і палітыку, псіхалогію і мастацтва. Праўда, айца Яўгена цікавіць не столькі сама палітыка, як правая свабода. І калі палітыка перашкаджае свабодзе, то трэба аб гэтым смела казаць. Але на такі крок сёння здольны не кожны чалавек.

Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае было прававой дзяржавай, у якой панавала воля і талерантнасць. Прыгонныя сяляне і стараверы сотнямі тысячаў беглі сюды з Расеі ад дэспатызму. Пераследаваныя на радзіме ардынс-

П.17. Выбары	78
П.18. Палітыка	81
П.19. Жэрабя кінута	85
П.20. Пост	88
П.21. Пасха	91
П.22. духоўнасць	93
П.23. Хараство	96
П.24. Быць	99
П.25. Тройца	102
П.26. Слава	105
П.27. Храм	108
П.28. Лішак	111
П.29. “Не хочу иметь ребенка...”	116
П.30. Радаснае ганенне	117
П.31. Вавілонская вежа тэлерэчаіснасці	123
П.32. Час асабістай прысутнасці	127
П.33. Выбранасць	131
П.34. Ад сектанцтва да еднасці	134
III	
ЭКЗІСТЭНЦЫЯЛЬНАСЦЬ	137
III.1. Успенне	138
III.2. Агэалагічная перспектыва ўзросту	142
III.3. Тэапсіхалагічная канфесійнасць асобы	150
III.4. Сямейная трылеза экумены	153
III.5. Прафесія маці	156
III.6. Прафесія: айцец	160
III.7. Сямейная парусія: “Сем хлябоў і дзве рыбы”	164
III.8. Вяртанне да сябе	169
III.9. Інтэралог	172
III.10. У сям’і не без нарцыса	176

III.11. Любоў не раздражняецца	180
III.12. Ружанец у псіхічным развіццё ідэнтыфікацыі	183
III.13. “Лебядзінае паляванне”	188
III.14. Містыка	189
III.15. Алтарна-педагагічны разважальнік	192
III.16. Педагагічныя прынцыпы асабістай свабоды	196
IV	
ІНТЭЛАКТУАЛЬНАЯ ПРОПАВЕДЗЬ	203
IV.1. Псіхалагістарычны сэнс Евангелля	204
IV.2. Час казання	206
IV.3. Вызваленне спаралізаванага	208
IV.4. “Хай будуць усе адно”	210
IV.5. Суд Божы	215
IV.6. Цуд Божы	218
IV.7. Навігацыя	221
IV.8. Экзарызм, альбо выгнанне дэманаў	224
IV.9. Перамяненне Гасподняе	226
IV.10. Pietas – Шанаванне	228
IV.11. Не судзі	230
IV.12. Багацце ад Бога	232
IV.13. “Камень, адкінуты будаўнікамі”	234
IV.14. Падвышэнне Пачэснага і Жыццядайнага Крыжа	236
IV.15. Казанне на свята Андрэя Першапакліканага	240
IV.16. Шлюбная вячэра	243
IV.17. Старое віно і новая ахвяра	245
POST-PARTOR* – СПАДКАЕМЦА	249
ГЛАСАРЫЙ	251
ЛІТАРАТУРА	253

IV. БЫЗБАЛЕННЕ СПАРАЛІЗАВАНАГА

Горад, у які прыбыў Ісус пасля Свайго выхаду з краіны Гергесінскай, дзе ён, як мы памятаем, выгнаў дэманаў у гурт свіней, быў, як сведчыць евангеліст Мацвей [Мц 9], “уласным” горадам Госпада. Што гэта за горад? Святыя айцы Ян Залатавусны, Аўгустын, Феафілакт і іншыя сведчаць, што Віфлеем – горад, у якім ён нарадзіўся; Назарэт – у якім выхоўваўся; а ў Капернауме Хрыстос меў пастаяннае месца знаходжання, дзе заснаваў Сваю школу, адкуль пачало распаўсюджвацца Яго вучэнне.

І, вось, калі прынеслі да яго спаралізаванага, Ісус убачыў веру іх. Тут можна меркаваць, што не трэба было нагадваць яму аб грахах. Таму вызначэнне веры датычыла ў першую чаргу сяброў ці сваякоў хворага, які, магчыма, глядзеў на сваю хваробу як на пакаранне за свае грахі. Такім чынам, ён мог пакутаваць не толькі фізічна, але і духоўна. Мы ведаем, што пакуты цialesныя папярэджваюцца пакутамі духоўнымі. Таму, як бы адкладваючы справу цialesнага выздараўлення, Хрыстос сказаў перш за ўсё: “Адпускаюцца табе грахі твае”. Менавіта гэтае духоўнае выздараўленне і вылікала абурэнне кніжнікаў і фарысеяў, якія казалі сабе: “Ён блюзнерыць, бо прыўлашчвае Сабе, як чалавек, прэраўны, уласцівыя толькі Богу. У гэты момант Госпад уступіўца вядомым тое, аб чым тайна меркаваў Яго ворагі. Уж і адно гэтае пранікненне магло б ім сказаць, што ён меў уладу адпускаць грахі. Пытанне, прапаванае кніжнікам, надзвычайна выдатнае па сваёй глыбіні і дакладнасці. Што лягчэй сказаць: адпускаюцца табе грахі, ці сказаць: устань ды хадзі?” Яны думалі, што цяжэй сказаць і тое і другое, самі фарысеі ніколі б не адважыліся на гэкія прамовы. Але іншая справа Хрыстос. Паміж словамі “адпускаюцца грахі” і справай выздараўлення – вялікая адлегласць. Калі б словы “ўстань ды хадзі” аказаліся нядзейснымі, дык выклікалі б толькі насмешкі. Таму Хрыстос пацвярджае Свой, відаць, больш лёгкі выраз цяжкім.

Сведчанне аб дзіве вылучаецца адметнай прастатой. Чалавек, якога нельга было пранесці ў дом хворым, без пабочнай дапамогі выходзіць з яго здаровым. Народ, што бачыў цуд, праславіў Бога, які даў такую ўладу чалавекам.

Калі з пазіцыі сённяшняга пункту гледжання ацэньваць цуд выздараўлення спаралізаванага ў Капернауме, то трэба вызначыць паўнату ўлад адпускаць грахі. Нас ужо не ўражвае, як сучаснікаў Першага Прышчэ, гэтая ўласцівасць, дадзеная чалавеку Богам. Нас жа здзіўляе святарская формула адпушчэння іх, у спаведніка, яна здаецца нам звычайнай, нармальнай. Але колькі заўзятых пачуццяў і жахаў чалавечай гісторыі папярэджаюць гэту нашу “норму”, колькі самаадчай прамов святых Царквы Хрыстовай пакладзена дзеля іх і нашага успрымання таямніцы пакаяння як нормы чалавечай сутнасці! Каемся, атрымліваем адпушчэнне грахоў, але не заўсёды ў пэўнай меры ўдзячны Богу за гэты цуд, таму рэдка пасля споведзі атрымліваем і выздараўленне.

І тут зноў успамінаюцца пранікнёныя словы Госпада: «што лягчэй сказаць: адпускаюцца табе грахі, ці сказаць: устань ды хадзі: “Часам чалавеку бывае лёгка пакаяцца, але цяжка ўстаць, выпрастацца, выбавіцца ад сваёй “пасцелі” паўсоннага стану, стану маладушша, цеплахалоднасці, абываюцца. Каб хадзіць прад Госпадам, трэба ўстаць, страсянуць з самога сябе соннае непаразуменне, зрабіць канчатковае рашэнне служыць Богу, а не сваім юрлівым жаданням, паралізуючым волю і паводзіны. І ён паставіць верніка ў шэраг Сваіх ваяроў. Ваяру Хрыстову не да твару хварэць, але быць заўсёды на пагатове барацьбы за гэтае Царства, якое пачынаецца ўнутры асобы. І гэты пачатак ёсць вызваляючае слова Госпада: “Маўцйся, дзіця! Адпускаюцца табе грахі твае!” Далібог, Госпадзе, даруй нам нашы правіны вольныя і міжвольныя, уздымі нашы душы ад стану паралічнага і зрабі нас ваярамі Твайго Валадарства, якое Ты адчыніў выбраным Тваім спрадвеку.